

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра німецької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. С. В. С. П. М.

Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201823

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Вступ до перекладознавства

підготовки бакалавра

спеціальності 035 Філологія

освітньої програми (спеціалізації) Мова і література (німецька). Переклад

Програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства», підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, освітньої програми Мова і література (німецька). Переклад.

Розробник: канд. філол. наук, доцент кафедри німецької філології Белих Оксана Миколаївна

Рецензент: канд. філол. наук, доц. кафедри англійської філології Чарікова Ірина Василівна

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри німецької філології СНУ імені Лесі Українки
протокол № 1 від 30.08.2018 р.

Завідувач кафедри: Застровська С. О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 1 від 13.09.2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету Павлюк А.Б.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/ кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
ІНДЗ: немає		Лекції: 16 год.
		Практичні (семінарські): 4 год. Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота: 36 год.
		Консультації: 4 год.
	Форма контролю: залік (1 сем.)	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/ кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
ІНДЗ: немає		Лекції: 8 год.
		Практичні (семінарські): 6 год. Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота: 38 год.
		Консультації: 8 год.
	Форма контролю: залік (1 сем.)	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» є ознайомлення студентів із теоретичними основами лінгвістичної теорії перекладу, вивчення основних етапів її розвитку, навчання студентів вибору способу перекладу лексичних одиниць, ознайомлення студентів із загальними труднощами перекладу (фонетичними, лексичними, граматичними) та основними поняттями дисципліни.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до перекладознавства» є ознайомлення студентів з предметом вивчення; інтеграція розуміння цього предмету в контексті інших мовознавчих дисциплін; навчання студентів вільного та адекватного використання термінологічного апарату перекладознавства.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця вивчення дисципліни студенти:

повинні знати:

- особливості мовних систем і закономірності функціонування мов, які лежать в основі перекладацького процесу, роблять його можливим і визначають характер та межі;
- основні терміни перекладознавства з диференціацією загальних та окремих проблем сучасної теорії і практики перекладу;
- основні види перекладу та методи його виконання;
- особливості граматичних, синтаксичних, лексичних та стилістичних проблем перекладу.

повинні вміти:

- розкрити й описати загально лінгвістичні основи перекладу;
- на основі здобутих знань визначити переклад як об'єкт лінгвістичних досліджень, указати його відмінність від інших видів мовної взаємодії;
- ідентифікувати види перекладацької діяльності;
- володіти сутністю перекладацької еквівалентності як основи комунікативної рівноцінності текстів оригіналу й перекладу.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Вступ до перекладознавства» складається з двох змістових модулів (денна форма навчання).

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. робота	Сам. роб.	Кон суль тації
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика сучасної теорії перекладу.					
Тема 1. Предмет вивчення науки про переклад. Перекладацька діяльність.	5,5	1	0,25	4	0,25
Тема 2. Техніка перекладу.	5,5	1	0,25	4	0,25
Тема 3. Тексти як об'єкт перекладу.	5,5	1	0,25	4	0,25
Тема 4. Способи перекладу лексичних одиниць.	5,5	1	0,25	4	0,25
Разом за модулем 1.	22	4	1	16	1
Змістовий модуль 2. Практика мікро- та макроперекладу.					
Тема 5. Загальні труднощі перекладу (фонетичні, лексичні).	4	1	0,5	2	0,5
Тема 6. Граматичні труднощі перекладу.	10	4	0,5	5	0,5
Тема 7. Переклад кількісних та порядкових числівників. Загальна	5	1	0,5	3	0,5

характеристика дієслова.					
Тема 8. Спосіб дієслова: вживання та переклад.	12	4	1,5	6	0,5
Тема 9. Функціонально-стильові труднощі перекладу.	3,5	1		2	0,5
Тема 10. Вербальна / невербальна міжкультурна комунікація.	3,5	1		2	0,5
Разом за модулем 2.	38	12	3	20	3
Всього годин:	60	16	4	36	4

Навчальна дисципліна «Вступ до перекладознавства» складається з двох змістових модулів (заочна форма навчання).

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. робота	Сам. роб.	Консультації
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика сучасної теорії перекладу.					
Тема 1. Предмет вивчення науки про переклад. Перекладацька діяльність.	4,5	0,5	0,5	3	0,5
Тема 2. Техніка перекладу.	4,5	0,5	0,5	3	0,5
Тема 3. Тексти як об'єкт перекладу.	4,5	0,5	0,5	3	0,5
Тема 4. Способи перекладу лексичних одиниць.	4,5	0,5	0,5	3	0,5
Разом за модулем 1.	18	2	2	12	2
Змістовий модуль 2. Практика мікро- та макроперекладу.					
Тема 5. Загальні труднощі перекладу (фонетичні, лексичні).	5,5	1	0,5	3	1
Тема 6. Граматичні труднощі перекладу.	7,5	1	0,5	5	1
Тема 7. Переклад кількісних та порядкових числівників. Загальна характеристика дієслова.	7,5	1	0,5	5	1
Тема 8. Спосіб дієслова: вживання та переклад.	13,5	2	1,5	8	2
Тема 9. Функціонально-стильові труднощі перекладу.	4,5	0,5	0,5	3	0,5
Тема 10. Вербальна / невербальна міжкультурна комунікація.	3,5	0,5	0,5	2	0,5
Разом за модулем 2.	42	6	4	26	6
Всього годин:	60	8	6	38	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів – основний засіб засвоєння навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Самостійна робота складає 30 годин на денній формі навчання та 40 годин на заочній формі навчання і включає:

- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу;
- поглиблене вивчення окремих тем лекційного курсу та питань, що не розглядаються в курсі лекцій;
- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання запропонованої літератури по темі, що вивчається;
- підготовку ту захист реферату за обраною темою.

Тематика рефератів:

- 1. Основні аспекти перекладознавства.
 - 2. Проблеми перекладознавства 20 століття.
 - 3. Проблеми сучасного перекладознавства.
 - 4. Розвиток перекладацької думки в Україні. Майстри вітчизняного перекладу.
 - 5. Різновид перекладу залежно від жанру перекладеного тексту.
 - 6. Аспекти термінографії.
 - 7. Проблема перекладу скорочень.
 - 8. Переклад прислів'їв, написів, оголошень та реклами.
 - 9. Особливості вживання цифр та конвертація одиниць вимірювання в німецькому перекладі.
 - 10. Лінгвістичні аспекти перекладу художньої літератури.
 - 11. Види редагування перекладу.
 - 12. Поняття анотування та реферування текстів.
 - 13. Інформація та її типи в перекладі.
 - 14. Лексика певних соціальних прошарків. Соціальна лексика.
 - 15. Лексика певної статі. Вікова лексика.
 - 16. Модальне дієслово „lassen“.
- систематизацію вивченого матеріалу перед заліком.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Навчальна дисципліна «Вступ до перекладознавства» не передбачає виконання ІНДЗ.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Модульний контроль (мах = 60 балів)			Загаль на кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	С/Р	МКР	залік	
15	15	10	30	30	100

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Белих О.М. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник / Оксана Белих. – Луцьк: ПП Іванюк, 2012. – 148 с.
2. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова) / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
3. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу / Коваленко А. Я. – Київ, 2002. – 320 с.
4. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Учебное пособие / Комиссаров В. Н. – М. : ЧеРо, 2000. – 136 с.
5. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник / Віктор Коптілов. – Київ: Юніверс, 2003. – 280 с.
6. Крушельницькая К. Г. Советы переводчику: Учеб. Пособие по нем. яз. Для вузов / К. Г. Крушельницькая, М. Н. Попов. – 2-е изд., доп. – Москва: ООО «Издательство Астрель»: ООО «Издательство АСТ», 2004. – 316 с.
7. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Колектив авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. – Київ: Ленвіт, 2002. – 328 с.
8. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / Олександр Чередниченко. – Київ: Либідь, 2007. – 248 с.
9. Ammann M. Kommunikation und Kultur. Dolmetschen und ?bersetzen heute: eine Einf?hrung f?r Studierende / Margret Ammann. – Frankfurt/Main: Verlag f?r interkulturelle Kommunikation, 2004. – 241 S.
10. Kautz U. Handbuch Didaktik des ?bersetzens und Dolmetschens / Ulrich Kautz. - M?nchen: Goethe-Institut; ludicium, 2002. – 643 S.
11. Koller W. Einf?hrung in die ?bersetzungswissenschaft / Werner Koller. – 4., v?llig neu bearb. Auflage. – Heidelberg; Wiesbaden: Quelle & Meyer, 1992. – 343 S.

12. Prunc E. Einführung in die Translationswissenschaft / Erich Prunc. – Graz: Selbstverlag, Institut für theoretische und angewandte Translationswissenschaft, 2002. – 355 S.

13. Reiß K. Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie / Katharina Reiß, Hans J. Vermeer. – Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1984. – 319 S.

9. ЗАЛІК

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, який складається із двох частин: 1) написання залікового тесту (максимум – 30 балів) та 2) усна відповідь (максимум – 30 балів).

Питання на залік

1. Об'єкт і предмет дослідження. Значення перекладу в сучасному суспільстві.
2. Теорія перекладу й споріднені науки.
3. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу, проблема відповідностей і розбіжностей між ними.
4. Поняття анотування та реферування текстів.
5. Аспекти термінографії.
6. Термінологічні паралелі та проблеми «фальшивих друзів перекладача».
7. Орфоепічні аспекти перекладу. Практичні аспекти інтонації німецького речення.
8. Відтворення власних назв та їх скорочень.
9. Проблеми перекладу різних процесів: полісемія та омонімія.
10. Безеквівалентна лексика та реалії і способи її перекладу.
11. Діалектизми та способи їх перекладу.
12. Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу.
13. Професійна лексика (професіоналізми, терміни та інтернаціоналізми).
14. Лексика певних соціальних прошарків. Соціальна лексика.
15. Лексика певної статі. Вікова лексика.
16. Словосполучення та фразеологізми: нарис проблематики.
17. Іменники: їх переклад.
18. Займенники: їх переклад.
19. Використання та переклад прикметників.
20. Переклад кількісних та порядкових числівників. Переклад цифр, цифрових виразів з прийменниками.
21. Дієслівний стан: використання та переклад.
22. Дійсний спосіб дієслова: вживання та переклад часових форм.
23. Наказовий спосіб: вживання та переклад форм.
24. Умовний спосіб: вживання та переклад часових форм.
25. Інфінітив як безособова форма.
26. Модальні дієслова з інфінітив I. Модальні дієслова з інфінітив II.
27. Віддієслівні дієприкметникові конструкції як безособові форми.
28. Вживання та переклад прийменників.
29. Артикль: особливості вживання.
30. Типи речень. Загальні принципи перекладу простих та складних речень. Проблеми перекладу різнотипових підрядних речень.

В оцінці знань студентів враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, законами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;
- 5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем, або прездати якусь тему, чи підготувати наукові тези).